

- א. מרכז השבט ימנה בוגר, שיוביל את המצעד, ובוגר שיאסף מאחור.
- ב. לפעילות זו יש להמציא אישור הנהגתי ולבצע בקרת איכות רמה ממונה מתאימה.
ראו נספח 3 בכרך זה.
- ג. לפני הדלקת הלפידים יתודרכו כל משתתפי המצעד בכל נוהלי הדלקת הלפיד, כיבוי, מסלול המצעד והתנהגות במקרים של סכנה בטיחותית.
- ד. יש לוודא ששער החניכים אסוף.
- ה. יש להקפיד שהחניכים יכבו את הלפידים ולא ייקחו אותם עמם.
- ו. תהלוכת לפידים מותרת לחניכים מכיתה ד' ומעלה.
- ז. בכל קבוצה של 20 חניכים יהיו 4 מדריכים. הם יפקחו על נושאי הלפידים ויפעלו מיד אם לפיד נופל או בכל מקרה אחר.
- ח. לפני התהלוכה יתודרכו כל החניכים (שכבות בוגרות וצעירות בנפרד) לגבי הסכנות הצפויות במהלך האירוע.
- ט. ההליכה עם הלפידים תנוע במרכז הדרך והכביש בלבד. לא תהיה תנועה על המדרכות או בסמוך למכוניות חונות. ציר התנועה ייסגר לתנועת כלי רכב בתיאום עם משטרת ישראל.
- י. הלפידים יהיו משעווה או בנויים בצורה בטוחה, שלא תסכן את החניכים האוחזים בהם. יינתן דגש על לוחית עגולה, המותקנת מתחת לראש הלפיד ומונעת טפטוף שעווה כלפי מטה.
- יא. בקביעת מסלול התהלוכה יש להקפיד שהעשן לא יפוזר על הצופים.
- יב. במהלך התהלוכה יקבעו נהלים ברורים ורווחים של זרוע וחצי לפחות בין מחזיק לפיד לחברו. אורך הלפיד לא יעלה על אורך הזרוע של החניך. לכל קבוצת חניכים ייקבע אחראי מהשכבה הבוגרת אשר יקפיד על המרווחים בין נושאי הלפידים. כאשר יש יותר מקבוצה אחת, יהיה המרווח בין הקבוצות לפחות 4 מ'.

אוגדן בטיחות – תנועת הצופים

כרך ב' – פעילות חריגה

- ג. לפני היציאה לתהלוכה יתורגלו החניכים בכיבוי אש הלפיד במצב חירום.
הפקודה למצב זה תהיה "לפיד כבה!".
- ד. בכניסה למתחם הטקס יהיו דל"י מים וחביות מים לכיבוי הלפידים הבערים בסיום התהלוכה.

פרק 6: טקסי אש

1. כללי

- א. הטקס יתבצע לפי הנחיות הרשות המקומית. יש לפנות לרשות לכל המאוחר חודש לפני האירוע.
- ב. רק מי שהוסמך על-ידי תנועת הצופים לשמש כאחראי על פעילות אש רשאי לבצע משימה זו. על אחראי הטקס לתדרך את כל בעלי התפקידים הצעירים והבוגרים ולקיים מנגנוני בטיחות נאותים.
- ג. מרכז השבט נושא באחריות אישית לתקינותו של טקס האש על כל היבטיו ולתוצאות האפשריות, אם תארע של תקלה הנובעת מאי-תקינות הטקס.
- ד. על מרכז השבט לדאוג שהוא וכל חניכי השבט, העוסקים בבניית הטקס, הקמתו והדלקתו, ינהגו על-פי כללי הבטיחות. עליו ליידע את ראש השבט בפרטי טקס האש.
- ה. ככלל תעמוד בנייה של טקס אש בהנחיות הבטיחות של בנייה מחנאית. ראו גם כרך א' - כללי, פרק 6, עמ' 23.
- ו. בכל שבט ימונו מקרב החניכים הבוגרים נאמני בטיחות (רצוי שמיניסטים, ואם אין - שביעיסטים). תפקידם להיות ערים לפגעי בטיחות בכל התחומים ולמונעם, ואם אינם יכולים למונעם בעצמם - לדווח עליהם למרכז השבט.
- ז. נאמן הבטיחות ילווה את הקמת טקס האש מתחילתו, כשהוא מתמקד בנושא הבטיחות בלבד.
- ח. נאמן הבטיחות יתוודך לגבי כל הדרישות הבטיחותיות בטקס האש. עליו לקרוא קריאה חוזרת של הנחיות אלה לקראת משימתו.
- ט. הדלקת טקס האש מותנית באישורו של מרכז השבט, ובהיעדרו - בוגר שהוסמך על-ידי תנועת הצופים בנושא האש. לשם כך יתייחס לדיווח של נאמן הבטיחות ויבדוק כל דבר שימצא לנכון. ההרמה והקיבוע של כתובת האש יבוצעו בפיקוח בוגר בלבד.
- יא. טקס האש ימוקם באופן שהרוח הצפויה לא תשוב מן האש לכיוון החניכים. במקום שמתקיים טקס אש יימצאו אמצעי כיבוי ואמצעי עזרה ראשונה מתאימים. אמצעי כיבוי האש יכללו: מטפה כיבוי אש במשקל 6 ק"ג לכל שלוש כתובות; מחבת תקין לכל ארבע כתובות; ו/או כל תוספת נוספת שתידרש בתיאום עם מכבי האש.
- יב. רפואה: בכל טקס אש יהיה נוכח מגיש ע"ר. אם נוכחים בטקס 100 חניכים ויותר, יהיה בטקס חובש מוסמך. על כל 200 חניכים נוספים יימצא חובש נוסף, עד לשלושה חובשים בסך הכול.

- א. עמודי כתובת האש יהיו עשויים מצינורות ברזל או מסנאדות עץ באורך 4-6 מ'.
אסור להשתמש בעמודי חשמל (חשמליות/בולים). חוטי הברזל הנמשאים את אותיות הכתובת יהיו בעובי 2.5 מ"מ לפחות. יש להשתמש בחבלי סזל בלבד.
- ב. לעמודי הכתובת יחוברו "אזניים" באורך 80 ס"מ לפחות מחוט ברזל כנ"ל.
 לאזניים אלה יחוברו חבלי עיגון לפי הפירוט הבא:
1. כתובת עד 4 מ' תחובר באמצעות חבלי 8 מ"מ לפחות.
 2. כתובת בין 4-6 מ' תחובר באמצעות חבלי 10 מ"מ לפחות.
- כל עמוד יעוגן בצורה בטוחה ויציבה בהתאם לממדי הכתובת.
 החבלים, שעלולים להיתקל בהם, ייעטפו ויסומנו, כדי שניתן יהיה להבחין בהם בנקל.
- ג. לעטיפת חוטי הברזל וליצירת האותיות ישמשו שאריות בד וסמרטוטים (לרבות שקי יוטה) בלבד.
 אסור להשתמש בבדים המכילים חומרים פלסטיים כלשהם. אין להוסיף חומרים כימיים כלשהם לשאריות הבד ולסמרטוטים.
- ד. המרווח האופקי בין העמודים לבין תחילת האותיות לא יפחת מ-80 ס"מ.
- ה. לניפוט כתובות האש ישתמשו בנפט או סולר בלבד – ולא בשום חומר דליק אחר.
- ניפוט הכתובות יעשה באמצעות כלי מתאים כשהכתובת מונחת על הארץ.**
- לשם כך מומלץ להשתמש בקופסת שימורים או קנקל פלסטיק, שאליהם יועבר הנפט מן המכל. העברה זו תיעשה במרחק 15 מ' לפחות מכתובת האש (מחשש ליצירת שטח רווי בחומר דליק). יש לנפט במידה סבירה ולא להפריז.
- ו. על המכלים המכילים נפט/סולר תסומן תכולתם ("נפט", "סולר") בצורה ברורה ובשני צדדים לפחות. רצוי שמכלים אלו יהיו שונים בצורתם או בצבעם ממכלים אחרים.
 - ז. אם יוקם עמוד אש, הוא יהיה בנוי מצינור ברזל או עמוד ברזל בלבד ומעוגן לארבעה כיוונים.

- א. יש לוודא שמקום הטקס וסביבתו הקרובה נקיים מחומר דליק, כמו קוצים, עצים, פסולת וכדומה. אין להבעיר אש מתחת לחוטי חשמל וחוטי טלפון או על משטחים דליקים, כגון גגות זפת.
- ב. המרחק המינימלי בין כתובות האש יהיה 2.5 מ'. מרחק 10 מ' לפחות יישמר בין הלהבות לבין משתתפי האירוע.
- ג. מסלולו של לפיד גולש לא יחלוף מעל ראשי הקהל בטקס.
- ד. יש לוודא כי במקום קיים שביל מוגדר ובטוח להליכת החניכים והאורחים ללא סכנה. מומלץ לתחם אותו בפנסים סיניים ו/או בכל אופן ברור אחר.

4. הדלקת הכתובות

- א. הדלקת הכתובות תיעשה בידי חניכים מכיתות ט'-י"ב*, שקיבלו הדרכה מיוחדת בנושא זה, הכוללת את נוהלי פרק זה, לפני הטקס. **יש לוודא כי המדליקים לא נטלו חלק בניפוט הכתובות.** מלבדם לא יימצאו חניכים בשטח כתובות האש בזמן הדלקתן.

* הדלקת אש על-ידי חניכים מתחת לכיתות ט' היא הקלה מחזור מנכ"ל, אשר ניתנה לתנועת הצופים באישור משרד החינוך.

- ב. בסמוך לכתובת האש יש להכין מראש עמדה לכיבוי אש, המכילה דלי מים, דלי חול ומטפה כיבוי אש. לידה יהיה צוות משכבה בוגרת, שעבר הסבר והדרכה בנושא זה. יש להקפיד ששערם יהיה אסוף. הדלקת הכתובות תיעשה באמצעות לפיד בוער. מראש יוכן מקום ומתקן (כגון דלי או חבית) לכיבוי הלפיד לאחר שמילא את תפקידו.
- ג. בשום פנים ואופן אין להוסיף נפט או חומר דליק כלשהו לכתובת או מתקן אש כלשהו לאחר שכבר הודלקו.
- ד. יש לוודא כי אמצעי הבעירה בלפיד מקובע היטב, כלומר שראש הסנאדה מכוסה וחוטי הברזל מחוזקים.

5. מעבר באש

- א. כשמתוכנן מעבר או קפיצה של חניכים דרך אש, ימולאו בנוסף ההוראות הבאות:
1. שערם של כל החניכים יהיה אסוף.
 2. גובה האש בקרקע לא יעלה על 40 ס"מ.
 3. רוחב השער יאפשר מעבר בלתי מופרע בריצה קלה.
 4. ליד מקום המעבר באש יימצאו מלווה רפואי, ציוד עזרה ראשונה מתאים וציוד כיבוי (לרבות שכמיית הוטרג'ל).
- ב. המעבר באש יהיה אחד-אחד או שניים-שניים. 10 מ' יפרידו בין חניך לחניך (או בין זוג לזוג).
- ג. בשום מקרה לא יעברו חניכים – בין בהליכה בין בריצה – מתחת לכתובת אש בוערת.
- ד. יש לתחום את אזור מעבר האש ב-5 מ' לפחות מכל צד, על מנת שקהל הסקרנים לא יפגע בו או יצמצם אותו, וכך יפריע לחניכים הקופצים באזור המעבר.

6. כיבוי ופירוק

- א. לאחר גמר הטקס יש לוודא כיבוי **מוחלט** של האש.
- ב. בעת פירוק הטקס יש לוודא פעם נוספת שלא נותרו מוקדי אש וכי הכיבוי מוחלט.
- ג. אין לשחרר את המלווה הרפואי עד גמר הפירוק.

